

LIBDIS
© Editura EIKON

We know
books

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice (CNCS)

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.librariaeikon.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Stoica, Candid

Ridi Pagliaccio : jurnal : 2001-2004 / Candid Stoica. -
București : Eikon, 2025

ISBN 978-606-49-1519-1

821.135.1

Redactor: Isabela Brănescu

DTP: Ada Atănăsoaei

Editor: Valentin Ajder

RIDI PAGLIACCIO JURNAL 2001-2004

CANDID STOICA

ediția a II-a
(revăzută și revizuită)

E I K O N

BUCUREȘTI, 2025

LBRIS

We know
books

CUPRINS

2001	15
2002	119
2003	245
2004	426

o vreme caietele, când am vrut chiar să distrug tot ce am scris, din cauză că aveam convingerea că nu am fost destul de sincer, dar un eveniment neobișnuit, o întâmplare care mi se părea unică, și mai ales Sara, îngerul meu păzitor, m-au convins să-mi reiau chinuitoarea activitate diaristică, la care nu mă obliga nimeni. Și așa, târâș-grăbiș, cum se spune, pe nesimțite, iată-mă ajuns, amestecând vorba ca făcălețul mămăliga, în al șaizecișicincilea an al vieții mele, continuând cu o perseverență demnă poate de o cauză mai bună, să notez la început de an în al o sută unulea caiet.

2001

Am alt statut. Odată cu intrarea în noul mileniu, adică de anul trecut, din luna Decembrie, nu mai sunt salariat nicăieri. Sunt mai cu moț. Am devenit pensionar. Adică sunt un om liber, așa cum sunt considerați pensionarii de către revistele satirice și de dramaturgii romantici. Nu știu dacă e bine sau rău, pentru că e o situație inedită pentru mine. Am cunoscut însă mulți pensionari ai breslei teatrale. Unii care de abia așteptau să-și reia activitatea, doar pasager întreruptă, alții, extrem de supărați, tunau și fulgerau împotriva instituției unde și-au istovit ani de zile visele și nu mai voiau să audă de teatru în niciun chip, pensionarea fiind socotită de ei o adevărată eliberare. Există cazul aproape singular al actorului Gh. Trestian — pensionat în plină activitate artistică de mare succes, jucând la două teatre, Nottara și Tănase — care n-a mai vrut să apară în niciun spectacol, deși s-au făcut multe diligențe să vină să joace din nou. A refuzat toate propunerile instituțiilor artistice de a mai colabora. Și a mai trăit 20 de ani... ca un anonim.

Cred că am șanse să mă feresc, ca dracu' de tămâie, de a doua ipostază. Asta mai depinde și de instituția de la care te-ai pensionat, dacă vrea să te mai vadă sau audă. Cu ani în urmă, când nu știam cum e să fii pensionar, mă uitam cu îngăduință sau cu milă la unii dintre ei. Acum, alții mă vor privi pe mine, probabil, cu aceleași sentimente.

*

Mapamondul a sărbătorit cu milioane de sticle de șampanie și rachete strălucitoare noul mileniu. Eu am sărbătorit intrarea în pensie prin... muncă, cu spectacolul **Patru pe o canapea plus valedul**. Eu am ales. Acum, zor-nevoie, trebuie să merg pe ideea asta, vorba ceea: „Ioane, bei agheasmă și de vrei și de nu vrei!” Ce m-aș fi făcut dacă n-aveam spectacolul acesta? Aș fi găsit oare un fotoliu

confortabil, din care să urmăresc multiplele programe ale canalelor de televiziune?

M-am pensionat la cerere, după 46 de ani de muncă pe tărâmul artei, având impresia că am făcut o mare ispravă, deși foarte mulți prieteni mi-au spus că am făcut o tâmpenie. Iată ce reiese din cartea mea de muncă: din 1 Noiembrie 1954 — când am fost angajat la Teatrul de Păpuși și Marionete „Țândărică” (aveam 19 ani) — și până anul trecut (2000), am muncit neîntrerupt 46 de ani, în decurs de 65 de ani de viață! Un bilanț care, de fapt, nu valorează mai nimic.

1954–1959 Teatrul „Țândărică”: multe păpuși (doi ani am jucat în timp ce eram student la IATC).

1961–1964 Teatrul din Piatra Neamț (viitorul Teatru „Tineretului”) — 10 roluri.

1964–1969 Teatrul din Ploiești (viitorul Teatru „Toma Caragiu”) — 14 roluri.

1969–2000 Teatrul de Comedie (38 de ani, 40 de de premiere).

E adevărat, să nu mării pe Dumnezeu, munca mi-a fost răsplătită cu 12 salarii în fiecare an și cu mai multe... diplome și de la Piatra Neamț, și de la Ploiești, și poate voi primi una și de la Teatrul de Comedie. N-am ajuns un om bogat, sunt tot atât de sărac ca acum 46 de ani, când descindeam din mahalaua Ferentarilor spre lumea fermecată a teatrului, dar am diplome și am câștigat un lucru de neprețuit: experiență! Și mai am ceva de neprețuit, dar mai palpabil, am găsit-o pe Sara, o iubită, un om pe care pot să mă bizui și care îmi face viața mai frumoasă doar privind-o. Însă de asta sunt sigur că nu e meritul meu, ci e un dar al Celui de Sus.

Poate n-ar fi trebuit să scriu toate astea. În mod sigur și ceilalți colegi ai mei au muncit. Poate chiar mai mult și mai intens. Poate e un semn de trufie, de înfumurare că am făcut acest bilanț. Deși, poate e o banalitate, notez că atunci când îmi privesc retrospectiv viața, aproape nu-mi vine să cred că am parcurs itinerariul respectiv.

Alt bilanț: 36 de ani am jucat teatru în comunism. De zece ani mă străduiesc să fac teatru în capitalism sau, mai exact, în perioada

de tranziție, și am ambiția să vreau să-l fac tot atât de bine. Dar nu cu aceleași rezultate materiale. M-am pensionat la cerere, ca actor categoria I-a (calificare de care sunt mîndru), din două motive: primul, că nu puteam să-mi programez cu mult timp înainte spectacolul *Patru pe o canapea plus valetul* (realizat cu un an în urmă sub firma Teatrului „Incomod”, împreună cu Iurie Darie și Anca Pandrea) și pe cele de la teatrele cu care colaborez (Teatrul Evreiesc, Teatrul din Buzău) etc... De fiecare dată când voiam să joc spectacolele particulare, se întâmpla să am un spectacol programat la Teatrul de Comedie. Am pățit-o de atâtea ori, în timpul când colaborez cu Teatrul din Buzău, fiind nevoit să le suspend. Devenise stresant. Cum speram să avem cu *Canapeaua*... un lung șir de spectacole, am vrut să nu am în față niciun obstacol. Iura se pensionase cu un an înainte, iar Anca, urmând exemplul meu, dorea și ea să se pensioneze (până la urmă a reușit). Devenisem la acest început de mileniu, prin forța destinului, oameni liberi de orice constrângeri și ne plăcea să credem că suntem deasupra tuturor cercurilor de interese. Jucând în teatre diferite și pe diverse scene, n-am făcut-o pentru că eram ahtiat după bani, cum s-ar putea crede, ci din dorința de a trăi o nouă experiență, dar mai ales din plăcerea de a juca.

Al doilea motiv: am fost asigurați de dl Caramitru, șeful de la UNITER, fost ministru al culturii, că pensia avea să fie egală cu ultimul salariu, ceea ce era convenabil. Dar din cauza devalorizării leului, pensiile nefiind indexate ca salariile, în următoarea jumătate de an nu mai valorau nici cât o ceapă degerată. (*Annotare ulterioară*)

Și pe plan național s-au întâmplat la sfârșitul anului trecut mari mutații. Aș spune (scrie) o catastrofă, pentru mulți inexplicabilă. Îmi vine să nu mai notez, dar îmi înfrâng pornirea. N-am ce face. Nu te poți lupta cu realitatea. În urma alegerilor parlamentare și prezidențiale din 26 Noiembrie 2000, s-au prezenat la vot 11.559.458 de alegători din totalul de 17.699.727. Pentru funcția de președinte au candidat: I. Iliescu (PDSR), C.V. Tudor (PRM), T. Stolojan (PNL), M. Isărescu (independent), P. Roman (PD), G. Frunda (UDMR), T. Meleșcanu (Ap.R), N. Cervenii (PLDR),

I. Sasu (PSM), Elena Grațiela Bărlă (independent), Paul Philippe Hohenzollern (PRN). Niciunul dintre candidați n-a obținut un număr de voturi suficiente pentru a fi validat, astfel a urmat în 10 Decembrie turul doi, cu următoarele rezultate: I. Iliescu: 6.696.623 voturi, C.V. Tudor: 3.324.247 voturi. (*datele au fost luate din presă*)

Aici s-a întâmplat un fenomen greu de explicat. Un fel de renghi al istoriei. Prin retragerea din cursa electorală a liderului opoziției, Emil Constantinescu, C.V. Tudor a luat un avans considerabil în lupta pentru scaunul prezidențial de la Cotroceni și o mare parte de votanți, printre care și eu, am fost nevoiți de împrejuriări, de spaima ca nu cumva un extremist notoriu să ajungă pe scaunul prezidențial, să-l votăm pe I. Iliescu. Ce situație imposibilă! Să votezi un fost comunist de frica de a nu fi ales un extremist. Cu alte cuvinte, având de ales între două rele, îl alegi pe cel mai puțin rău. A fost o zi de coșmar! Ce dezamăgire! În 1996 l-am votat cu entuziasm pe Emil Constantinescu, sperând într-o mare schimbare. Am crezut în el. Era sau părea un bărbat sincer, un om inteligent, adus în politică de forțe opuse celor care acaparaseră puterea. Doamne, ce zile am trăit, ce beatitudine! De multe ori mi se părea că l-am prins pe Dumnezeu de picior. Și nu numai mie. Constantinescu, „Țapul” cum îl denumeau emulii lui Iliescu, a avut în spate simpatia unui mare segment al populației neangajată politic, pe care a irosit-o și nu mai știu dacă aceste forțe opuse total foștilor comuniști se mai pot coagula vreodată, pentru că timpul trece, oamenii îmbătrânesc și pe unii îi apucă amarul, iar pe alții disperarea. Privind retrospectiv, îmi dau seama că dl Constantinescu a trecut prin grele încercări și mârșave inscenări. Cazurile „Rona Hartner” (o minciună sfruntată) și „Țigareta Unu sau Doi”, nu mai are importanță, l-au mânjit serios și din care a ieșit destul de mototolit.

O mică acoladă: Înainte de alegerile din 2000, când încă mai era președinte — dar anunțase că nu va mai participa la alegeri, lăsându-ne, cum se zice, cu ochii-n soare — Emil Constantinescu a asistat la un spectacol al Teatrului Evreiesc, de sărbătoarea Purim, la care am fost solicitat să particip și eu pentru a spune un monolog.

Purimul fiind o sărbătoare veselă, după reprezentare a urmat o mică tratație cu un pahar de șampanie și un pișcot. Cu ocazia asta l-am cunoscut personal pe Constantinescu, am dat mâna cu el și chiar l-am întrebat de ce nu vine mai des la spectacole de teatru.

— Pentru că sunt acaparat de atâtea probleme importante ale țării. D-voastră nu realizați câte sunt, nu mai am timp practic să merg și la teatru.

— De acum încolo veți avea timp berechet, i-am replicat eu.

— Evident, mi-a răspuns el zâmbind, făcându-se că nu a înțeles ironia mea.

Dar pe ceilalți participanți la întâlnire, i-a cam supărat re-marca mea. Ulterior i-am cumpărat cărțile, privite cu mefiență, unde fostul președinte își relatează înfrângerile, dar mai ales victoriile. Evident că le-am citit.

*

Altă acoladă. Și pe Ion Iliescu l-am cunoscut. Și cu el am dat mâna. La o întrunire a artiștilor la Teatrul Național, organizată de I. Antonescu — „Marchal Turism” — în anul 1994. Stăteam cu Sara în hol, la o masă. A apărut I. Iliescu, care a venit spre mine, mi-a întins mâna și m-a întrebat:

— Ce mai faci, dle Stoica?

— Mă cunoașteți?! l-am întrebat eu uluit.

— Desigur! mi-a răspuns I. Iliescu, arborând zâmbetul celebru, strângându-mi mâna.

După care a trecut la celelalte mese, să facă același lucru și să le zâmbească și celorlalți colegi. Am aflat că le-a spus pe nume. Ce memorie, ce politician!

*

Altă acoladă. Și pe președintele Tr. Băsescu l-am cunoscut la un cocktail, dat de el în cinstea unei delegații franceze, la care Teatrul de Comedie a fost invitat să joace **Pălăria**, în sala de la Cotroceni. Am dat mâna cu el, am ciocnit un pahar cu whisky și am avut cu următoarea conversație:

— Sunt bucuros că am ocazia să vă cunosc, dle președinte.

— Deși nu vă cunosc, pot să spun același lucru. Sunteți din echipa de teatru. Am cunoscut oameni de teatru în care am investit, dar m-au deziluzionat profund.

Scriu despre întâlnirile astea, în niciun caz ca să mă laud, ci doar să subliniez că trei președinți am avut, pe toți trei i-am întâlnit și cu toți trei am dat mâna, deși n-am pus țara la cale, iar unul n-a știut cine sunt.

*

Revin la rezultatele alegerilor. PSDR are în Camera Deputaților 44 % (155 de mandate), iar în Senat 46% (65 de mandate), PRM 24 % (84 de mandate) în Camera Deputaților, iar în Senat 26,43 % (37 de mandate), PD în Camera Deputaților 8, 99 % (31 mandate), la senat 9,99 % (13 mandate), PNL la Camera Deputaților: 8,70 % (30 de mandate), la Senat 9,99 % (13 mandate), UDMR 7,83 % (27 mandate) la Camera Deputaților și 8,27 % (12 mandate) la Senat. (*culese din ziare*)

Actualmente prim ministru este Adrian Năstase. Ministrul Culturii este Răzvan Theodorescu, căruia i se mai spune și „Ciufulici”, iar directorul Teatrului Național este demagogul de serviciu al regimului ceaușit, Dinu Săraru. Opoziția este aproape inexistentă. Ce vremuri trăim! Restaurația comunistă e pe cale să se desăvârșească.

*

04.01.

Spectacol la Teatrul de Comedie cu ***Patru pe o canapea plus valetul***. Printr-un contract de colaborare, parafat anul trecut, între Fundația „Maxim”, Teatrul „Incomod” și Teatrul de Comedie — plătind chirie pentru sală și onorarii pentru personalul de scenă (mașiniști, electricieni, sonorizator) și de sală (4 plasatoare) — jucăm în zilele de luni, când la teatru e zi de relache. După spectacol multe aplauze. Aproape că îmi e jenă să le contabilizez. Succes de public autentic. Se putea altfel? (n-am întâlnit până acum un actor care să recunoască în scris că avut un eșec). Pentru noi (Iura, Anca și eu) este însă un succes personal, care ne-a dovedit că am avut

intuiție atunci când am pornit la treabă cu textul respectiv și mai ales că timp de patru ani, trecând peste multe impedimente, care ar fi dezarmat pe mulți, noi ne-am încăpățânat să repetăm și până la urmă să reușim să scoatem la rampă spectacolul. Și câte impedimente n-am avut, cu câți regizori n-am lucrat. Patru la număr. Până la urmă am avut norocul să găsim în persoana lui Radu Nichifor, un regizor care ne-a ajutat să ieșim cu succes la liman. Simțind reacțiile publicului, îmi dau seama că a meritat efortul. Piesa, textul francez, descoperit întâmplător, o comedie cu situații amuzante, a avut mai multe gestații — o traducere a unui expert și apoi o versiune scurtată făcută de noi — arată, povestește dramatic, avertizează că ce se întâmplă la Paris, se poate întâmpla și la București. Sunt și la Paris, ca și la București și desigur și la Pătârlagele mii de cupluri care nu se mai suportă, nu se mai iubesc, chiar au ajuns să se urască și visează la despărțirea salvatoare, dar conveniențele sociale, averea și chiar un apartament, îi opresc. Piesa lui Marc Camoletti și spectacolul nostru, al Teatrului „Incomod”, a cărui premieră a avut loc la sfârșitul anului trecut, care s-a numit inițial ***Duos sur canapé*** („Duete pe canapea”), pe care noi am rebotezat-o cu titlul ***Patru pe o canapea plus valetul*** (și prescurtat o scriu ***Canapeaua***) ilustrează scenic și dramatic această situație. Din punctul meu de vedere este o realizare de care nu mă credeam în stare. Un rol excelent, care îți dă posibilitatea să-ți arăți toată forța talentului pe care-l posezi. Ideea tânărului regizor Radu Nichifor de a mă distribui într-un rol de o asemenea factură, pe care la început am privit-o cu mefiență, chiar împotrivindu-mă, s-a dovedit minunată.

După două spectacole ne-am despărțit de Dan Moraru (e ceasornicar într-un atelier de pe str. Smârdan), care juca un pacient venit să-și extragă o măsea. Cererea unui onorariu exagerat a dus la renunțarea de a-l mai avea în distribuție. Asta a fost anul trecut. Acum am apelat la colegul nostru Eugen Racoti care, cu generozitatea care-l caracterizează, a acceptat. Moraru, era mic de stat, dar mare în pretenții!

Altă problemă: Spectacolul a fost gata, publicul a reacționat excelent, s-a jucat cu antren, dar — trebuia să existe un dar — la aplauze ni s-a transmis de către „prieteni” că ne prezentăm ca o trupă de amatori, când la mai toate teatrele profesioniste aplauzele sunt un adevărat al doilea spectacol. De aici discuții interminabile. Unii sunt sceptici (Iura, Iuliana) de ce să ne mai fățăm la aplauze. Ce suntem la operă? Doar jucăm teatru modern. Alții (Anca, Yila, eu) credem că e bine, e frumos să facem un mic spectacol din aplauze. Doar și pentru aplauze jucăm, mai ales, dacă le și merităm. Am făcut multe variante și până la urmă am ales-o pe cea mai simplă, de comun acord, cu o ordine în conformitate cu dorințele celor cinci protagoniști. Dar la finalul spectacolului totul s-a încălzit. Iura odată intrat în scenă n-a mai ieșit, deși Anca îl striga: „Iura, ieși din scenă, vreau să-mi iau aplauzele mele!” E greu de tot cu artiștii când dau de aplauze!

— De ce n-ai ieșit din scenă? l-a întrebat Anca.

— Păi n-am ieșit? a răspuns Iura, senin.

— N-ai ieșit. Ai intrat și ai rămas acolo. Nu ne-am înțeles că intri și ieși?

— Și n-am ieșit? Am avut impresia că am ieșit!

Greu cu artiștii la aplauze!

*

06.01.

Sărbătoarea Teatrului. Deși am devenit pensionar, vin cu plăcere în seara de 5 ianuarie când se sărbătorește înființarea Teatrului de Comedie. Anul acesta s-au împlinit 40 de ani. Ce făceam acum 40 de ani? Terminasem Institutul și plecasem la Piatra Neamț. În timp ce aici se puneau bazele unui teatru modern, eu și colegii mei, acolo, în micul orașel din Moldova, încercam să punem și noi bazele unui teatru, mai modest, dar cât de cât interesant, care mai târziu și el a devenit un teatru formidabil, un fel de rampă de lansare a tinerilor actori. Odată cu venirea grupului nostru de care am mai amintit, în 1961, o secție a Teatrului din Bacău a devenit Teatrul din Piatra Neamț.

În seara asta, la sărbătoarea teatrului a fost, ca de obicei, lume multă. Cunoscuți și mai ales necunoscuți. Dar puțini colegi. Au fost prezenți: Titi Chesa (îmbrăcat elegant, costum la două rânduri, plus cravată), Titi Rucăreanu, Eugen Racoți și pianistul serii Gh. Șimonca (Șimi pentru colegi), neuitatul interpret al regelui Carol al doilea, din filmul lui Sergiu Nicolaescu, de a cărui figură chipul lui va rămâne în veci alăturat. Unele guri rele răspândesc zvonul că ar fi chiar progenitura regelui. Eu am auzit asta de la șeful cadrelor din IATC, celebrul Manole. Acesta mi-a mărturisit că are sarcina de al „proteja” pe Șimi, pentru că se știe că ar fi fiul lui Carol al doilea. Șimi — cavalier tomnatic, râvnit de multe doamne — acum însurat, a devenit cast și în cinstea însurătorii lui un „colectiv de creație”, alcătuit ad-hoc, i-a făcut rapid o poezioară, care a fost cântată, acompaniată la pian chiar de el. Asistența l-a aplaudat vârtos.

De obicei, la sărbătoarea teatrului venea și maestrul Beligan, dar acum a lipsit. Zic unii că e plecat în Australia la cea de a doua fostă soție, Dana Crivăț.

Sara și cu mine am fost însoțiți de caricaturistul Adrian Darian și prietena lui (la care am petrecut revelionul). Darian e un israelian reîntors. Eu îi zic „înapoiat”, iar el, având simțul umorului, râde cu poftă. Și-a cumpărat mașină (un Cielo), apartament, pe care l-a mobilat, televizor, chiar și o pisică, iar „Tinerama”, „Cronica Română”, precum și „Libertatea” îi publică zilnic caricaturile, mai toate politice. Are, ca mulți israelieni, dublă cetățenie și pensie din Țara Sfântă. Persoană cu totul ieșită din comun, inteligent și cu umor, știe să demaște impostura, minciuna, demagogia în desene cu o linie simplă, nesofisticată. Eu și Sara pur și simplu ne-am îndrăgostit de el. Și el de noi, bineînțeles. Darian ne-a dat o prima variantă a decorului de la *Patru pe o canape*, însă n-a fost acceptată de Iura, deși ne-o oferise gratis.

*

O parte dintre colegi privesc cu suspiciune spectacolul nostru cu *Canapeaua*... și nu le vine să creadă că am înființat chiar un teatru independent. Majoritatea cred că suntem, de fapt, un fel de „căpușă”